

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 2574
Ημερομ. Κατάθεσης: 11/12/2020

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ

11.12.20

ΠΡΟΣ: κ. ΥΠΟΥΡΓΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΘΕΜΑ: ΕΛΙΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ ΠΟΠ

1. Ο όρος «ΕΛΙΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ – ELIA KALAMATAS» καθώς και η ακριβής του μετάφραση στα αγγλικά ως «KALAMATA OLIVES» είναι άρρηκτα συνδεδεμένος στην υπόληψη του καταναλωτή στις διεθνείς αγορές με την Ελλάδα ως χώρα καλλιέργειας και τυποποίησης και ειδικότερα την πρωτεύουσα της Μεσσηνίας, πόλη ΚΑΛΑΜΑΤΑ (τοπόσημο), με σταθερή πιστοποιημένη ποιότητα, υγειοπροστατευτικά χαρακτηριστικά, αλλά και απαραίτητα οργανοληπτικά στοιχεία που αποδίδουν διεθνείς βραβεύσεις. Το ίδιο ισχύει και για το ελαιόλαδο «ΚΑΛΑΜΑΤΑ» ΠΟΠ. Αυτό θέλουν να καπηλευτούν οι ανταγωνίστριες χώρες που διαθέτουν πλέον στις διεθνείς αγορές «KALAMATA OLIVES», παραπλανώντας τους καταναλωτές και με άμεσο ορατό κίνδυνο διατάραξης της αγοράς και απώλεια εμπιστοσύνης στο εθνικό μας προϊόν, αλλά και Έλληνες παραγωγοί και εξαγωγείς που αρνούνται να ενταχθούν στο σύστημα ελέγχου της ΠΟΠ «ΕΛΙΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ – ELIA KALAMATAS», εφόσον είναι πιο εύκολο και προσοδοφόρο να διαθέτουν ανεξέλεγκτα και με σαφώς χαμηλότερο κόστος παραγωγής «KALAMATA OLIVES».

Η προηγούμενη Κυβέρνηση των κκ Τσίπρα και Καμμένου, με Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης τον κ. Αποστόλου, υπέγραψαν την κατάπτωση και παράνομη υπουργική απόφαση (ΦΕΚ 648/Β/26.2.18), με την οποία ενέταξαν, στον εθνικό κατάλογο ποικιλιών την «Ελιά Καλαμάτας» ως συνώνυμο της ποικιλίας «Καλαμών» που προϋπήρχε.

Με αποτέλεσμα, σήμερα, να διακινούνται μεγάλες ποσότητες παγκοσμίως, γιατί δίνεται η δυνατότητα σε χώρες όπως η Τουρκία και η Αίγυπτος, που παράγουν και διακινούν τεράστιες ποσότητες επιτραπέζιων ελιών, διαφόρων ποικιλιών, αλλά και «Καλαμών» να το πράττουν πλέον με την ονομασία «Kalamata Olives» και να μας εκτοπίζουν από τις αγορές, προσφέροντας πολύ χαμηλότερες τιμές,

χρησιμοποιώντας ένα όνομα, το οποίο είναι κατοχυρωμένο ως ΠΟΠ με τον ΚΑΝ(ΕΚ) Δ.107/96, το παγκοσμίως γνωστό «Ελιά Καλαμάτας ΠΟΠ».

Η απόφαση Αποστόλου είναι αντίθετη με τον Ευρωπαϊκό ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ 1151/12 Άρθρο 13.2 όπου ρητά διατυπώνει ότι «Οι προστατευόμενες ονομασίες δεν δύναται να μεταπέσουν σε κοινές», δηλαδή μια ονομασία ΠΟΠ δεν μπορεί να μετατραπεί μονομερώς σε απλή ονομασία ποικιλίας ή συνώνυμο αυτής, όπως έπραξε ο ΥΠΑΑΤ.

Το καθεστώς αυτό χρηματοδότησε δυστυχώς το ΥΠΑΑΤ με ευρωπαϊκά κονδύλια έντεκα εκατομμυρίων ευρώ (11.000.000€) στα πλαίσια του Καν.(ΕΕ)1144/14 κατά τα έτη 2017-2020 – με το πρόγραμμα OLIVE YOU. Το πρόγραμμα αντί να προωθήσει την ελληνική ελιά «ΚΑΛΑΜΩΝ» ή/και την Ελιά Καλαμάτας ΠΟΠ, προώθησε αφού προβλήθηκε σε έντεκα (11) χώρες την εμπορική ονομασία «KALAMATA OLIVES» που όπως αναφέραμε ανωτέρω χρησιμοποιείται από όλο τον πλανήτη για όλες τις ελιές ποικιλίας Καλάμων οπουδήποτε και αν καλλιεργούνται.

Με ολόκληρο τον παραγωγικό ιστό της ελιάς «ΚΑΛΑΜΩΝ» να βρίσκεται σε πολιτική και εμπορική σύγχυση, τις τιμές να έχουν καταρρεύσει λόγω αθρόων εισαγωγών μιας και πλέον δεν υπάρχει καμία προστασία ούτε για την Ελιά Καλαμάτας ΠΟΠ, ούτε για την Ελιά Καλαμών, το εξαγωγικό μερίδιο μας σε συγκεκριμένες χώρες να υποκαθίσταται από την Αίγυπτο. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μας έχει κατευθύνει ήδη τρεις (3) φορές ως προς το ορθόν, απαντώντας σε σχετικά ερωτήματα για την χρήση της ονομασίας «ΕΛΙΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ» ή «KALAMATA OLIVES» ως κάτωθι:

Α. Απάντηση κ. HOGAN εξ' ονόματος της Επιτροπής στο ερώτημα E-002829/2015:

Η ονομασία «Ελιά Καλαμάτας» καταχωρίστηκε ως προστατευόμενη ονομασία προέλευσης (ΠΟΠ) στις 21 Ιουνίου 1996 κατόπιν αιτήματος της ελληνικής κυβέρνησης με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1107/96 της Επιτροπής.

Οι επιχειρηματίες που δεν τηρούν τις προδιαγραφές για την εν λόγω ΠΟΠ, συμπεριλαμβανομένης της περιοχής παραγωγής, δεν έχουν το δικαίωμα να χρησιμοποιούν την ονομασία «Kalamata olives» στην ΕΕ.

Σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΕΕ, οι επιχειρηματίες που χρησιμοποιούν για εμπορικούς σκοπούς ονομασίες όπως «Kalamata olives» για ελιές που παράγονται εκτός της οριοθετημένης περιοχής της ΠΟΠ, υφίστανται τις συνέπειες της μη τήρησης των κανόνων της ΕΕ.

Β. Απάντηση κ. HOGAN εξ' ονόματος της Επιτροπής στο ερώτημα E-000459/2017:

Η ονομασία Ελιά Καλαμάτας είναι καταχωρισμένη ως προστατευόμενη ονομασία προέλευσης (ΠΟΠ) από το 1996. Αναφέρεται στις επιτραπέζιες

ελιές που παράγονται σε συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή από την ποικιλία «Καλαμών».

Η ονομασία της ποικιλίας μπορεί να χρησιμοποιηθεί υπό τις εξής προϋποθέσεις: α) ότι το προϊόν προέρχεται από την εν λόγω ποικιλία β) ότι δεν παραπλανούνται οι καταναλωτές γ) ότι η χρήση δεν συνιστά αθέμιτο ανταγωνισμό και δ) ότι η χρήση δεν εκμεταλλεύεται τη φήμη της ΠΟΠ.

Μόνον η ΠΟΠ μπορεί να περιγράφεται με χρήση της εν λόγω καταχωρισμένης ονομασίας «Ελιά Καλαμάτας» και να συνοδεύεται από τον επίσημο λογότυπο ΠΟΠ της ΕΕ.

Γ. Απάντηση κ. Janusz Wojciechowski εξ' ονόματος της Επιτροπής στο ερώτημα E-004397/2020 όπου επεξηγεί και διασαφηνίζει και τις ανωτέρω απαντήσεις (Α) και (Β):

Όσον αφορά το κατά πόσον συμμορφώνεται με το δίκαιο της Ένωσης η χρήση των ονομασιών «Καλαμάτα» για την περιγραφή των ελιών της ποικιλίας «Καλαμών» που δεν καλύπτονται από την προστατευόμενη ονομασία προέλευσης (ΠΟΠ) «Ελιά Καλαμάτας», οι κυρίες και οι κύριοι βουλευτές καλούνται να ανατρέξουν στην απάντηση στη γραπτή ερώτηση E-000459/2017.

Η χρήση της ονομασίας μιας ποικιλίας δεν παραβιάζει αυτοδικαίως την προστασία που περιβάλλει τις γεωγραφικές ενδείξεις (ΓΕ), είτε πρόκειται για ΠΟΠ είτε για ΠΓΕ (προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις).

Μόνον η ΠΟΠ μπορεί να περιγράφεται με χρήση της εν λόγω καταχωρισμένης ονομασίας «Ελιά Καλαμάτας» και να συνοδεύεται από τον επίσημο λογότυπο ΠΟΠ της ΕΕ, χάρη στον οποίο οι καταναλωτές μπορούν να εντοπίζουν το καταγόμενο προϊόν ΠΟΠ στην αγορά.

Πρωτίστως υπεύθυνες για την επιβολή των κανόνων για την προστασία των καταχωρισμένων ονομασιών στην αγορά είναι οι εθνικές αρχές. Αυτές υποχρεούνται να λαμβάνουν τα κατάλληλα διοικητικά και δικαστικά μέτρα για την πρόληψη ή την παύση της παράνομης χρήσης των γεωγραφικών ενδείξεων.

Όπως προαναφέρθηκε, η Επιτροπή επισημαίνει ότι «Καλαμών» είναι η ονομασία της ποικιλίας ελιάς και όχι η καταχωρισμένη ονομασία ΠΟΠ.

Είναι σαφές πλέον από τις τρεις (3) αυτές απαντήσεις τη Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Η ποικιλία της ελιάς είναι «ΚΑΛΑΜΩΝ» και πως η ονομασία αυτή επιτρέπεται να χρησιμοποιείται ως εμπορική ονομασία υπό προϋποθέσεις στη περίπτωση που είναι συνώνυμη με την ονομασία ΠΟΠ. Τέτοιο παράδειγμα αποτελεί η ΕΛΙΑ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ και όχι η «ΕΛΙΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ».

Οι ονομασίες ΚΑΛΑΜΑΤΑ, ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΗ, ΤΣΙΓΚΕΛΙ, ΑΕΤΟΝΥΧΙ και ότι άλλο στο μέλλον καταχωρήσουν όσοι μας εκπροσωπούν, ΔΕΝ αποτελούν ονομασία της ποικιλίας, αλλά συνώνυμα. Η χρήση συνωνύμου, ποικιλίας σε βάρος της καταχωρημένης ονομασίας ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ από τον ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ 1151/12 και επικυρώνεται από τις ανωτέρω απαντήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

2. Προστασία της ελληνικής Γεωγραφικής Ένδειξης «ΕΛΙΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ» στις διμερείς εμπορικές συμφωνίες της Ε.Ε. με Τρίτες Χώρες.

Οι Διμερείς εμπορικές συμφωνίες της Ε.Ε. με Τρίτες Χώρες αποτελούν υψηλή Ευρωπαϊκή αλλά και εθνική προτεραιότητα για την αποτελεσματική προστασία Ελληνικών προϊόντων Γεωγραφικών Ενδείξεων όπως η «ΕΛΙΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ - ELIA KALAMATAS».

Όμως:

- Με την υπογραφή της Εμπορικής συμφωνίας Ε.Ε. - ΚΙΝΑ, ο όρος «ΕΛΙΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ - ELIA KALAMATAS», υπό κανονικές συνθήκες θα έπρεπε να είναι απόλυτα προστατευμένος. Το γεγονός όμως της μετατροπής ενός ενωσιακά προστατευόμενου όρου ΠΟΠ σε «κοινή» ονομασία, αντιτίθεται με την υπογραφείσα συμφωνία της 9 Ιουλίου, 2020 [Interinstitutional File: 2020/0088 (NLE), LEGISLATIVE ACTS AND OTHER INSTRUMENTS] και ειδικότερα των Άρθρων 4.2, 4.3 και 4.5. Επομένως με την καταχώρηση του όρου «ΚΑΛΑΜΑΤΑ» στον Ευρωπαϊκό Κατάλογο Ποικιλιών FRUMATIS, και την μετατροπή του σε «κοινό» όρο ποικιλίας ελιάς, παύει και η αυστηρή προστασία του όρου αυτού στην ΚΙΝΑ αφήνοντας το πεδίο ελεύθερο για διακίνηση «ΚΑΛΑΜΑΤΑ OLIVES» τρίτων χωρών σε βάρος του εθνικού μας προϊόντος ΠΟΠ. Εν κατακλείδι, ενώ υπογράφηκε η συμφωνία δίχως εξαίρεση για το προϊόν ΠΟΠ «ΕΛΙΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ - ELIA KALAMATAS», αυτή πλέον καταστρατηγείται λόγω της καταχώρησης ως κοινής ονομασίας ελιάς του όρου «ΚΑΛΑΜΑΤΑ» από το Ελληνικό Κράτος. Με την εθνική αυτή πολιτική, είναι πολύ πιθανό να δούμε σε λίγο «ΚΑΛΑΜΑΤΑ OLIVES» προέλευσης Κίνας!

- Με την υπογραφή της Εμπορικής συμφωνίας Ε.Ε. - ΚΑΝΑΔΑΣ στις 14 Ιανουαρίου 2017 (Ευρωπαϊκή Εφημερίδα Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων) Article 20.50 συμφωνήθηκε η αμοιβαία προστασία επιλεγμένων Γεωγραφικών Ενδείξεων. Ενώ ο όρος «ΕΛΙΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ - ELIA KALAMATAS» θεωρητικά φέρει απόλυτης προστασίας, το Άρθρο 20.19.7 της υπογραφείσης εμπορικής συμφωνίας αναφέρει σαφώς πως στη περίπτωση χρήσης όρου που ΔΕΝ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΕΤΑΙ στη χώρα προέλευσής του, τότε αυτό ΔΕΝ προστατεύεται και στη συμφωνία ΕΕ - ΚΑΝΑΔΑ. Επιπλέον το Άρθρο 20.22.1 δίνει τη δυνατότητα εξαίρεσης

από την εμπορική συμφωνία όρων που ΔΕΝ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΝΤΑΙ στη χώρα προέλευσής τους, δηλαδή «κοινούς» όρους ή ποικιλίες όπως είναι πλέον το «ΚΑΛΑΜΑΤΑ», ενώ το Άρθρο 20.22.3 απαγορεύει σαφώς την προστασία ονομασίας ποικιλίας γεωργικού προϊόντος. Επομένως με την καταχώρηση του όρου «ΚΑΛΑΜΑΤΑ» στον Κατάλογο FRUMATIS στις 6/12/2016, παύει να ισχύει η προστασία του όρου αυτού και στον ΚΑΝΑΔΑ.

- Η Εμπορική συμφωνία Ε.Ε - Ν. ΑΦΡΙΚΗΣ 16 Σεπτεμβρίου 2016 ΔΕΝ προστατεύει τον ενωσιακό ΠΟΠ όρο «ΕΛΙΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ - ELIA KALAMATAS» εφόσον ξεκάθαρα τον θεωρεί συνώνυμο ποικιλίας. Ειδικότερα, στη συμφωνία αναφέρεται πως «The varietal name “Kalamon” and “Kalamata” may continue to be used in similar products, provided the consumer is not misled on the nature of such term of the precise origin of the product». Αποτέλεσμα είναι να εμφανίζονται προϊόντα Ν. Αφρικής ως ΚΑΛΑΜΑΤΑ OLIVES με συστατικά απλές τοπικές ελιές εκμεταλλευόμενα σίγουρα τη φήμη του Ελληνικού καταχωρημένου ως ΠΟΠ προϊόντος και παραπλανώντας τον καταναλωτή για την ποιότητα του προϊόντος που προμηθεύεται. Καθιστά δε το Εθνικό μας προϊόν ΕΛΙΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ ως γενικότερο προϊόν που παράγεται παντού στον κόσμο δίχως τις σταθερές προδιαγραφές, συγκεκριμένη ποιότητα και ικνηλασιμότητα ελιάς που διασφαλίζει το ΠΟΠ προϊόν.

Επιπλέον, προσφάτως στις 4/12/2012, ο USDA καταδεικνύει πως ο όρος “ΚΑΛΑΜΑΤΑ OLIVES” αφορά κατοχυρωμένη Ευρωπαϊκή Γεωγραφική ένδειξη

USDA United States Department of Agriculture
Foreign Agricultural Service

GAIN
Global Agricultural
Information Network

Voluntary Report - Voluntary - Public Distribution

Date: December 04, 2020

Report Number: E42020-0093

Report Name: EU-China Agreement on Geographical Indications Will Enter into Force in Early 2021

Country: European Union

Post: Brussels USEU

Report Category: Trade Policy Monitoring

Prepared By: Sophie Bolla

Approved By: Lisa Allen

Report Highlights:

On December 3, 2020, the EU published the Agreement between the EU and China on geographical indications (GIs) in its Official Journal. This Agreement will extend protection in China to 275 products that are produced in the EU. Products include feta cheese, asiago cheese, kalamata olives, marsala wine and more. Post expects the Agreement to enter into force on February 1, 2021.

Με την υπ'αριθμ. Πρωτ. 2761/19.12.19, ερώτηση που κατέθεσα στη Βουλή των Ελλήνων, είχα από τότε επισημάνει τα προβλήματα και ζητούσα απαντήσεις.

Στην υπ'αριθμ Πρωτ. 813/333777/5.2.20 απάντηση της Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Φωτεινή Αραμπατζή, αναφέρονταν μεταξύ άλλων τα εξής: “Ως προς δε το ζήτημα της ονομασίας «Ελιά Καλαμάτας», όπως είναι γνωστό, είναι καταχωρισμένη ως προστατευόμενη ονομασία προέλευσης (ΠΟΠ) από το 1996. Η ονομασία αναφέρεται στις επιτραπέζιες ελιές, που παράγονται σε συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή από την ποικιλία «Καλαμών». Η δε απόφαση της προηγούμενης Κυβέρνησης ένταξης στον Εθνικό Κατάλογο Ποικιλιών της «Ελιάς Καλαμάτας» ως συνώνυμο της ποικιλίας «Καλαμών» που προϋπήρχε, δημιούργησε πληθώρα προβλημάτων και μεγάλη αναστάτωση σε όλους τους φορείς”.

Στη συνέχεια αναφέρει «Σημειώνεται, ότι σε κάθε περίπτωση, σε αντίθεση με την προηγούμενη ηγεσία του ΥΠΑΑΤ, η νέα ηγεσία, ακολουθεί και εφαρμόζει τις ρυθμίσεις της ΕΕ σχετικά με τον τρόπο χρήσης των όρων και με γνώμονα ότι η ονομασία της ποικιλίας, μπορεί να χρησιμοποιηθεί υπό τις εξής προϋποθέσεις :

- Α. Ότι το προϊόν προέρχεται από την εν λόγω ποικιλία,
- Β. Ότι δεν παραπλανούνται οι καταναλωτές
- Γ. Ότι η χρήση δεν συνιστά αθέμιτο ανταγωνισμό και
- Δ. Ότι η χρήση δεν εκμεταλλεύεται την φήμη της ΠΟΠ».

3. Στη Μεσσηνία, το σύνολο σχεδόν των φορέων του πρωτογενούς τομέα, Συνεταιρισμοί και Τυποποιητές/Εξαγωγείς, αποφάσισαν να υποβάλουν με αριθ.Πρωτ. 2124/266236/25-09-2020 αίτημα τροποποίησης ήσσονος σημασίας των προδιαγραφών της «Ελιά Καλαμάτας ΠΟΠ», για την ενδυνάμωση και επικαιροποίησή τους και να δημιουργήσουν Ομάδα Προστασίας και Διαχείρισης της «Ελιά Καλαμάτας ΠΟΠ»

ΚΑΤΟΠΙΝ ΤΩΝ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΕΡΩΤΑΤΑΙ Ο Κ.ΥΠΟΥΡΓΟΣ

1. Θα αποσυρθεί η υπουργική απόφαση του τέως Υπουργού κ. Αποστόλου, αφού το Υπουργείο αναγνωρίζει «ότι δημιούργησε πληθώρα προβλημάτων και μεγάλη αναστάτωση σε όλους τους φορείς»;
2. Τι λύσεις θα δώσει, στο τεράστιο πρόβλημα, της κατάρρευσης των τιμών και της ζήτησης βρώσιμης ελιάς, που παρατηρείται στη φετινή σοδειά;
3. Σε ποια φάση ελέγχου βρίσκεται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου το αίτημα τροποποίησης με αριθ.Πρωτ. υποβολής: 2124/266236/25-09-2020 για την τροποποίηση ήσσονος σημασίας των προδιαγραφών της Ελιά Καλαμάτας ΠΟΠ και ποιο το χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης του;
4. Πρόκειται να εκδώσει υπουργική απόφαση, δυνάμει της παρ.7 του άρθρου 38 του Ν. 4384 που παρέμεινε σε ισχύ με τον Ν. 4673/2020 αναφορικά με τις ομάδες διαχείρισης και προστασίας προϊόντων ΠΟΠ/ΠΓΕ/ΕΠΙΠ;
5. Τι ποσότητες ελιάς ποικιλίας «Καλαμών», έχουν εισαχθεί στη χώρα μας κατά τα έτη 2018 και 2019 από τρίτες χώρες, σε ποια λιμάνια ξεφορτώθηκαν και σε ποιους Νομούς κατευθύνθηκαν;

Ο ΕΡΩΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ.ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ